

Nr 172

Av herr **Kärrlander m. fl.**, om inrättande av en sluten avdelning vid Vemyra skolhem i Sollefteå.

(Lika lydande med motion nr 266 i Första kammaren)

1952 års lag om påföljd av brott av underårig innebär bl. a., att brottslingar under 18 år i regel skall tagas om hand inom barna- och ungdomsvården i stället för att ådömas frihetsstraff. Som en följd härav beslöt också 1959 års riksdag att inrätta ett antal nya avdelningar av sluten karaktär, s. k. mottagningsavdelningar. Syftet med dessa avdelningar är i första hand att möjliggöra ett effektivt omhändertagande av utredningsfall.

I 1961 års statsverksproposition, femte huvudtiteln, anför departementschefen härom bl. a. följande: »Platsantalet vid dessa måste vara så stort att häktning inte behöver tillgripas mot brottslingar under 18 år enbart på grund av platsbrist vid de slutna avdelningarna.»

Med hänvisning härtill föreslog Kungl. Maj:t, att ytterligare fem nya mottagningsavdelningar skulle uppföras. Riksdagen beslöt också i enlighet därmed.

Av årets statsverksproposition framgår, att socialstyrelsen anser att behovet av sådana avdelningar torde vara täckt tills vidare, då det gäller landets södra och mellersta delar. Däremot saknas någon sådan avdelning för Norrland. Socialstyrelsen föreslår därför att en ny sådan avdelning uppföres i Sollefteå och förlägges vid därvarande ungdomsvårdsskola, Vemyra skolhem.

Det framhålles, att inhämtade underhandsupplysningar givit vid handen, att behovet av platser för utredningsfall och eljest som ersättning för häktning är störst i de norrländska kuststäderna och i Östersund. Genom att Vemyra tar emot högstadieelever har en åldersförskjutning ägt rum, varför elevernas genomsnittsålder är över 15 år. Ur vårdsynpunkt kan därför inga avgörande invändningar riktas mot att skolhemmet får en mottagningsavdelning för omhändertagna i huvudsak tillhörande åldersgruppen 15—17 år.

I anledning av denna hemställan från socialstyrelsen anför vederbörande departementschef bl. a. följande:

Socialstyrelsen har funnit, att ytterligare slutna avdelningar bör anordnas vid Långanäs, Vemyra och Härsjögården. Jag vill erinra om att fem nya mottagningsavdelningar skall anordnas vid olika skolor enligt beslut vid 1961 års riksdag. Effekten härav bör avvaktas innan ställning tas till frågan om en ytterligare utbyggnad av de slutna vårdresurserna vid skolorna.

Eftersom mottagningsavdelningarna skall omhändertaga utredningsfall, främst brottsmisstänkta ungdomar under 18 år, kan en kvantitativ utbyggnad av mottagningsavdelningar i landets mellersta och södra upptagningsområden enligt vårt förmenande icke avhjälpa problemen för de barnavårdande myndigheterna i Norrland. För dessa nämnder torde effekten av föreslaget utbyggnadsprogram utebli.

Vi anser därför, att riksdagen bör fatta beslut i överensstämmelse med vad socialstyrelsen föreslagit och alltså låta uppföra en mottagningsavdelning vid Vemyra skolhem i Sollefteå.

Skulle riksdagen icke finna skäl att besluta om här föreslagen mottagningsavdelning synes det oss tänkbart, att en omdisponering kan äga rum av någon av de mottagningsavdelningar, som beslutats i föregående års riksdag men som av olika skäl ännu icke påbörjats. Med tanke på mottagningsavdelningarnas användning som ett instrument till de barnavårdande myndigheterna kommer en omdisponering icke att inverka menligt på den lokala skolans vårdresurser men däremot höja effekten för de norrländska landskapen.

Med hänvisning till vad vi här ovan anfört får vi därför hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av femte huvudtiteln, punkten (34) 20 Ungdomsvårdsskolorna, måtte besluta att en sluten avdelning, s. k. mottagningsavdelning, avsedd att betjäna det norrländska upptagningsområdet, inrättas och att denna avdelning enligt socialstyrelsens förslag förläggas i anslutning till Vemyra skolhem i Sollefteå.

Stockholm den 23 januari 1962

Harald Kärlander

Märta Boman

John R. Anderson

Thorbjörn Fälldin
